

# VIKTIGARE FÖRTYDLIGANDEN, ÄNDRINGAR OCH TILLÄGG I RUBRIKERNÄ TILL DET ROMERSKA MISSALET

Hänvisning sker i allmänhet till *Allmän introduktion till det romerska missalet (Missale Romanum, tredje upplagan, andra tryckningen 2008; det nya svenska altarmissalet 2013)*.

## Förberedelsen till mässan

1. Före mässan skall kalk, paten, bröd, vin och vatten, samt skål för handtvagning, med palla och tillhörande dukar (purifikatorier, manutergier), placeras på kredensbordet (inte på altaret). Det är god sed att täcka över kalken med ett kalkvelum, som alltid kan vara vitt. 118 c.
2. Lektionariet placeras från början på ambonen, eftersom det inte skall bäras i ingångsprocessionen. 118 b, 120 d.
3. Det är önskvärt att församlingen kommunicerar med de hostior som har konsekrerats i samma mässa. Därför skall tillräckligt med hostior finnas till hands. 85.
4. Det är önskvärt att församlingen kommunicerar under båda gestalterna, dvs. mottar Kristi kropp och blod, enligt anvisningarna i 85 och 283, för att tydligare markera sitt fulla deltagande i mässoffret.
5. Altarduken skall vara vit. 304.
6. Korset på altaret skall vara försett med corpus, dvs. vara ett krucifix. 117, 308.

## Firandet av mässan

7. Evangelieboken, inte lektionariet, kan bäras ("något upplyft") av en lektor, om diakon saknas, vid ingångsprocessionen. 120 d, 172, 175.
8. Om tabernaklet finns i koret, skall prästen och hans medhjälpare göra genuflex inför det före och efter mässan, däremot inte under själva mässan. 274.
9. Helst bör de två läsningarna i söndags- och högtidsmässor läsas av två olika lektorer. Varje läsning skall läsas av en enda lektor. 109.
10. På vardagar får responsoriepsalmen inte utelämnas om halleluja-versen sjungs (ändring av tidigare bestämmelse). Responsoriepsalmen och halleluja-versen kan kombineras genom att man använder "Halleluja" som omkväde. 63 a.
11. Sekvensen är föreskriven på påsk- och pingstdagen men fakultativ på Kristi kropps och blods dag och på Jungfru Marias smärtor (15 september). Den sjungs före halleluja-versen. 64.
12. I en biskopsmässa utan diakon ber den koncelebrant som skall förkunna evangeliet dessförinnan om biskopens välsignelse. 212.
13. Efter evangelieläsningen kan en biskop som celebrerar eller presiderar i mässan välsigna folket med evangelieboken. 175.
14. Predikan (homilian) hålls från celebrantens stol eller från ambonen, eller annan lämplig plats. 136.
15. Den apostoliska trosbekännelsen kan användas i stället för den niceno-konstantinopolitanska, särskilt under faste- och påsktiden. Ordo missae 19.
16. Sång vid offertoriet kan förekomma även om ingen offertorieprocession äger rum. 74.
17. Celebranten incenserar offergåvorna med tre svängningar (*ductus*) med rökelsekaret, eller med ett korstecken över dem. 277.

18. Församlingen reser sig upp vid celebrantens uppmaning *Orate, fratres* (Bröder och systrar, bed att mitt och ert offer ...) innan den svarar *Suscipiat* (Må Herren ta emot ...). 29.
19. I församlingar där man brukar knäböja efter *Sanctus* (Helig) till den eukaristiska bödens slut, samt från *Ecce Agnus Dei* (Guds lamm) till före kommunionen, kan denna sed lämpligen behållas. 43.
20. Används rökelse incenserar ministranten hostian respektive kalken vid elevationen. 150.
21. Församlingen knäböjer vid konsekrationen, såvida inte hälsoskäl, bristande utrymme eller mängden människor förhindrar detta. 43.
22. Om församlingen förblir stående under den eukaristiska bönen och konsekrationen, gör den en djup bugning när celebranten knäböjer efter konsekrationen av brödet resp. vinet. 43.
23. Diakonen knäböjer normalt från epiklesen till och med elevationen av kalken. 179.
24. Församlingen får inte läsa (sjunga) med i doxologin (Genom honom och med honom ...). 236.
25. Vid fridshälsningen får celebranten inte lämna koret och därmed störa gudstjänstens förlopp. 154. Fridshälsningen ges endast till de närmaste, och diskret. *Redemptionis sacramentum*, 72.
26. Brödsbrytelsen är reserverad för prästen och diakonen. 83.
27. Celebranten kan hålla hostian över kalken när han inbjuder församlingen till kommunionen genom att säga *Ecce Agnus Dei* (Se Guds lamm ...). 157, 268.
28. Prästens egen kommunion sker alltid med en hostia som har konsekrerats i samma mässa. 85.
29. Extraordinarie kommunionutdelare går fram till altaret efter prästens kommunion och tar emot de eukaristiska kärnen ur hans hand. 162. De kan gå fram till koret redan under *Agnus Dei*.
30. Kommunikanterna får inte själva ta de eukaristiska elementen från altaret, inte heller ge dem åt varandra. 160.
31. Herrens dyrbara blod skall konsumeras helt och hållet vid altaret efter kommunionen. Konsekrerade hostior som blivit över konsumeras eller reserveras i tabernaklet. 163.

### **Vid mässa utan menighet**

32. De inledande riterna kan äga rum vid celebrantens stol i stället för vid altaret. Ordningen för läsningar och texter följer helt det som gäller i mässa med menighet. 256.
33. Ministranten läser intentionerna i den allmänna förbönen. 264.

### **Övriga anmärkningar**

34. Alla präster kan fira tre själamässor på Alla själars dag. 204 d.
35. Om möjligt bör äldre kyrkor inredas så att prästen kan fira mässan versus populum. 289.
36. För att inte dra uppmärksamheten från det väsentliga skall ett altare som inte längre används inte heller prydas. 303.
37. Tabernaklet skall inte vara placerat på det altare där mässan firas. Det kan placeras i koret, till exempel på ett äldre altare som inte längre används för mässfirande. Det kan även placeras i ett särskilt sidokapell, lämpat för privat andakt men alltid i omedelbar anslutning till kyrkan och synligt för församlingen. 315.

38. Alla exklusivt liturgiska föremål (kalk, paten, ambon, prästens stol, orgel, tabernakel, liturgiska kläder) bör lämpligen välsignas innan de tas i bruk. 309, 310, 313, 314, 335.
39. En och samma präst skall leda firandet av hela liturgin, utom i de fall då en biskop presiderar men överlåter själva eukaristin till en präst. 108.
40. Under vardagar i fastetiden kan man lämpligen efter bönen efter kommunionen be ”bön över folket” enligt missalets anvisningar.
41. De eukaristiska bönerna ”Om försoningen”, som har egna prefationer, kan användas tillsammans med andra prefationer av botkaraktär, t ex fasteprefationerna. De kan alltså användas i fastetiden, också på söndagar.

KLN oktober 2013